

Ministerul Educației al Republicii Moldova

**Proiectul
“Educație de calitate în mediul rural din Moldova”**

FORMAREA PROFESORILOR

PENTRU IMPLEMENTAREA CURRICULUMULUI MODERNIZAT

DE LICEU

LIMBI STRĂINE II

Suport de curs

Elaborat de: Ala Antonov

CUPRINS:

- I. Structura și funcțiile Curriculumului modernizat (2010)
- II. Concepția didactică a disciplinei
- III. Metodologia formării competențelor și proiectarea didactică
- IV. Corelarea competențelor-subcompetențelor-conținuturilor-tipurilor de activități
- V. Strategii didactice de predare-învățare-evaluare
- VI. Proiectul unei unități de învățare, centrat pe formarea competențelor elevilor. Proiectul unei lecții ca element operațional subordonat unității de învățare
- VII. Recomandări metodice de utilizare a manualelor, echipamentului și a altor materiale existente (inclusiv dotărilor din proiectul ECMRM) în procesul de modernizare a curriculumului modernizat

I. STRUCTURA ȘI FUNCȚIILE CURRICULUMULUI MODERNIZAT (2010)

Școala contemporană are pe umerii săi sarcina primordială de a pregăti cetățeanul secolului 21, care să poată gândi critic la nivel superior, să fie responsabil, creativ, comunicativ, să aibă abilități de colaborare, adaptare la diverse situații și, neapărat, abilități multimedia. Rolul școlii constă atât în dezvoltarea potențialului limbajului de care dispune fiecare elev, cât și în dezvoltarea capacităților cognitive, creative și în implicarea asimilării limbilor străine, pe care elevii caută să le învețe de-a lungul parcursului școlar. A studia limbi străine, înseamnă a intra în contact cu valori ca toleranța, bunăvoința, curiozitatea pentru diversitate. Elevul mileniului III trebuie să știe cum să recurgă la resurse lingvistice diversificate pentru a-și însuși mai bine competențele comunicative, de a dezvolta cunoștințele și experiențele lingvistice, socio - culturale și tematice în mai multe limbi și de a aprofunda componente importante ceea ce Cadrul European Comun de Referință numește „mediere” – interacționarea în diferite limbi.

Curriculumul modernizat pentru *Limbi străine 2* (2010) își propune să răspundă cerințelor actuale ale societății în întregime și ale educației în special, să reflecte și să promoveze modernizarea procesului de învățămînt, drept consecință a schimbărilor care au intervenit în sistemul educațional după elaborarea curriculumului în prima variantă, respectiv, a schimbărilor survenite în procesul de proiectare–predare – învățare – evaluare a limbii străine.

Schimbarea esențială constă în trecerea de la învățarea centrată pe obiective la învățarea centrată pe competențe. Are loc o deplasare a accentului de pe procesul de predare, focalizat abuziv pe obiective și pe demersul educativ la fiecare lecție, în baza obiectivelor operaționale, pe procesul de *învățare și evaluare*, axat pe produsul final al acestui proces – *competențele*, care integrează în mod funcțional cunoștințele, capacitățile, atitudinile și valorile formate. Competențele se impun și prin caracterul lor finalizat, disciplinar, contextualizat, cumulativ și evaluabil. Anume această tranziție de la proces la rezultat, de la predare la învățare, de la proiectare la evaluare, conduce în mod logic și spre plasarea *elevului* în centrul sistemului educativ ca subiect competent, actant principal și coparticipant efectiv la procesul de predare–învățare–evaluare a limbii străine. Realizarea cu succes a acestei tranziții presupune și o reabordare a *metodologiei* sau a *strategiei de predare–învățare–evaluare*, în care scop, profesorul nu poate să rămînă în postura de donator abil de informație, iar elevul în cea de acumulator și consumator pasiv al acestei informații. Redevenirea sau metamorfozarea, în ambele cazuri, este viabilă prin promovarea și actualizarea unei *pedagogii active*, îndeosebi a metodelor interactive sau cu caracter bilateral, fondate pe schimbul reciproc de idei și experiențe, pe colaborarea și relaționarea interpersonală, pe reflecții și contraargumentări, pe medieri și exprimări interculturale, pe dezvoltarea gândirii creative și critice, pe formarea inteligenței sociale și acționale, drept componente ale unui învățămînt formativ contemporan. Implementarea strategiei educative acționale presupune din partea participanților la proces: profesor–elev, elev–profesor, elev–elev etc. o adoptare a unui comportament adecvat axat pe respect reciproc, alteritate, atitudine pozitivă, sinceritate, punctualitate, discreție și confidențialitate, responsabilitate etc.

Comunicarea în limbile străine reprezintă una dintre competențele-cheie ale Curriculei modernizate, iar la nivelul învățămîntului liceal constituie un mijloc eficient și primordial de a accede la surse internaționale de informare și de documentare, care promovează valori individuale și general-umane, un instrument efectiv de abordare și realizare a unei trepte mai înalte de cultură generală și de civilizație, de maturizare spirituală și intelectuală, de comunicare interpersonală și interculturală.

Comunicarea în *Limbi străine 2*, la treapta liceală, vine să ofere elevului încă o posibilitate de a-și lărgi atât gama competențelor lingvistice necesare supraviețuirii economice, sociale și culturale a individului modern, cât și accesul la alte conținuturi educative, la diverse surse de informare, la o lume complementară de atitudini și valori, deci îi permite să obțină un nivel mai înalt de competențe în raport cu treapta gimnazială. Avînd o perioadă de timp mai redusă pentru învățarea *Limbi străine 2*, dar o experiență lingvistică și metodologică mult mai mare în raport cu începutul învățării *Limbi străine 1*, elevul va trebui să se includă mult mai motivat și mai dinamic în acest proces, în care sunt puse în valoare abilități de a recepta, înțelege, produce și decoda enunțuri, gânduri, sentimente și fapte, atât în formă orală, cât și în scris (audiere, vorbire, citire și scriere), într-o gamă adecvată de situații sau contexte sociale. Ele au fost definite de Cadrul European Comun de Referință pentru Limbi (CECRL) – *profesional, public, educațional, personal* – și sunt racordate la interesele, dorințele și nevoile individului. În același timp, comunicarea sau **domeniul comunicării**, propriu limbii străine, apelează și la deprinderi de interacțiune și mediere, care în concepția americană a Curriculumului de *Limbi străine* din Massachusetts (CLSM), actualizată în varianta CFCB din 2008 și în cea a curricula revizuite de *Limbi Străine 1*, poate fi completat și de alte **domenii** curriculare :

- **Domeniul cultură** (formarea competențelor socio/ pluri/interculturale prin cunoașterea culturii țărilor a căror limbă este studiată) ;

- **Domeniul comparație** (formarea, mai ales, a competențelor metodologice în baza deprinderii de a învăța să înveți, practică la celelalte limbi)

- **Domeniul conexiune** (formarea, mai ales, a competențelor interdisciplinare în baza ariei curriculare limbă și comunicare) ;

- **Domeniul comunitate** (formarea, mai ales, a competențelor civice de ordin atitudinal și axiologic în cadrul comunității de origine (a limbii materne) și a celei de primire (a limbii străine), toate fiind pertinente formării generale a individului la treapta liceală.

Procesul de revizuire a *Curriculumului de Limbi Străine 2* pentru ciclul liceal a luat în considerare mai mulți factori, printre care:

- specificul sistemului educațional, în general, și al celui liceal, din Republica Moldova;
- experiența națională și internațională a elaborării curriculumurilor școlare și universitare de către comunitatea academică din republică;
- integritatea concepției curriculare la nivelul ciclului liceal și asigurarea continuității în raport cu ciclul gimnazial, în predarea axată pe context și pe nevoile de comunicare ale elevului;
- recomandările comisiilor europene privind achiziționarea competențelor-cheie în cadrul învățămîntului obligatoriu;
- raționalitatea tipologizării competențelor și plasării lor în domenii concrete de formare curriculară;
- racordarea competențelor liceenilor la nivelurile de performanță ale CECRL;
- concordarea conținuturilor educaționale la *Limba străină 2* cu disciplinele lingvistice și limitrofe ale ciclului liceal;
- ajustarea conținuturilor educaționale la particularitățile psihofiziologice ale elevilor din ciclul liceal;
- necesitatea de a oferi un răspuns adecvat cerințelor sociale, exprimat în termeni de competențe finale evaluabile, la încheierea învățămîntului liceal.

Obiectivul fundamental al disciplinei *Limbi străine 2* este ca elevul să achiziționeze și să-și dezvolte competențele de comunicare, necesare pentru a înțelege texte redactate într-o limbă clară și standard și să producă mesaje scurte și simple, adică să atingă, conform descriptorilor

CECRL la Limbi străine 2, nivelul B1 în comprehensiunea orală și scrisă și nivelul A2 în producerea / interacțiunea orală și scrisă.

II. CONCEPȚIA DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

Concepția disciplinei Limbi străine 2 este o continuitate logică proprie Limbilor străine 1 și se centrează pe dimensiunea comunicativ-acțională a limbii studiate anterior în ciclul gimnazial care va determina obiectivul de bază al predării-învățării-evaluării acestei discipline în ciclul liceal.

Necesitatea deplasării accentului de pe procesul de predare pe procesul de învățare și evaluare reliefează predominanța rezultatelor în fața ofertelor, reiterează importanța învățământului formativ-dezvoltativ în fața celui tradițional, informativ reproductiv, centrat pe profesor și bazat pe conținuturi precise, acestea din urmă necesitând a fi transformate în realități funcționabile ce promovează autonomia, creativitatea, adaptarea la caracterul labil al realității, ingeniozitatea și gândirea critică a elevilor. Obiectivele urmărite sunt centrate pe formarea de competențe (lingvistice, comunicativ-discursive, socioculturale, civice etc.) ce au fost corelate și cu particularitățile de dezvoltare intelectuală, psihologică și de vîrstă ale elevilor.

Competențele urmează a fi formate în baza subcompetențelor și fiecare persoană are nevoie de ele întru afirmarea deplină a personalității sale, a spiritului cetățeniei active, a incluziunii sociale și a necesității de angajare pe piața muncii. Dat fiind faptul că studierea *Limbi străine 2* începe practic de la zero, iar nivelurile de pregătire a elevilor admiși în învățământul liceal sunt diferite, demersul educațional se va structura în mod diferențiat, așa încît în clasa a X-a se va proceda la inițierea, omogenizarea și consolidarea competențelor proaspăt achiziționate la prima etapă; în clasa a XI-a – la consolidarea și extinderea acestor competențe, iar în clasa a XII-a – la aprofundarea și sistematizarea competențelor achiziționate pe întreg parcursul etapei liceale.

Concepția disciplinei se fondează și pe un șir de **principii de proiectare-realizare** a procesului didactic la limbile străine :

- *principiul abordării funcționale*
- *principiul continuității și consecvenței*
- *principiul accesibilității*
- *principiul abordării complexe*
- *principiul abordării individualizate*
- *principiul autonomiei*
- *principiul motivației de a învăța*

În procesul de predare-învățare-evaluare a limbilor străine sunt detașate, în mod tradițional, cele **patru deprinderi integratoare**: comprehensiunea (înțelegerea) scrisă, comprehensiunea orală, exprimarea scrisă și exprimarea orală. În viziunea noii concepții, acestea necesită a fi completate de **interacțiunea orală și scrisă**, adică cu formele metodelor interactive sau cu caracter bilateral. Discernerea activităților didactice pentru realizarea competențelor specifice, structurate în conformitate cu deprinderile integratoare, nu va minimaliza necesitatea aplicării *principiului abordării complexe* a competențelor specifice în procesul de realizare a conținuturilor de program. Anume acest principiu va fi luat în considerare atît pe parcursul evaluării curente, cît și la evaluarea finală a competențelor elevului.

În procesul de predare-învățare-evaluare se vor dezvolta alte competențe lingvistice și metodologice, iar prin raportarea strategiilor, activităților individuale de învățare, receptare și

producere, tipice limbilor străine, la limba maternă, se va crea, drept consecință, o concepție unitară despre funcționarea limbii ca sistem și studierea ei se va efectua într-un mod reflexiv și conștiincios.

Studierea unei limbi străine de mare circulație și extensiune teritorială va contribui la formarea directă și integrată a demersurilor intelectuale și a proceselor psihice de percepere, memorare și gândire, la dezvoltarea capacităților, cunoștințelor, atitudinilor și valorilor personale, apte să consolideze maturitatea elevilor într-un mediu lingvistic diferit de cel al limbii materne. *Limbi străine 2*, ca instrument complementar și sursă alternativă de cunoaștere și informare, va contribui și la formarea profesională a elevilor, prin explorarea domeniilor altor discipline cu conținuturi diverse și bogate, favorizând, în mare măsură, definirea intereselor și motivelor proprii față de opțiunile școlare și profesionale.

III. METODOLOGIA FORMĂRII COMPETENȚELOR ȘI PROIECTAREA DIDACTICĂ

Metodele și tehnicile utilizate în liceu vor fi în concordanță cu cele precedente din ciclul gimnazial. În plus, trebuie de ținut cont de faptul că liceul este deja un prim pas spre cursul de studii superioare.

La nivel de liceu, învățarea unei limbi străine are următoarele direcții majore:

- extinderea și aprofundarea competențelor de comunicare;
- extinderea, aprofundarea și consolidarea competențelor lingvistice;
- aprofundarea competențelor de interpretare și socio-culturale pentru formarea atitudinilor și valorilor.

În ciclul liceal se va continua dezvoltarea celor 4 competențe integratoare (audierea, lectura, comunicarea scrisă și orală), doar că aceste competențe vor fi dezvoltate în cadrul unor domenii mai vaste, precum comunicarea, cultura, comparația, conexiunea, comunitatea.

Profesorul va folosi metode și tehnici cât mai variate în dependență de nivelul grupului de elevi la care predă.

În cadrul claselor de liceu se recomandă folosirea proiectelor și a portofoliilor realizate de elevi, a strategiilor de predare-învățare, care stimulează munca independentă și motivația de a învăța a elevilor, precum și fișa de autoevaluare pentru a dezvolta capacitatea de a se autoanaliza la elevi. La teme din clasele de liceu cum ar fi „Gusturile și preferințele tinerilor”, elevii ar putea să creeze diferite proiecte și sondaje unde ar chestiona colegii lor despre preferințe și gusturi personale. La tema „Problemele tinerilor de azi” ar putea scoate informație din internet despre preocupările și problemele tinerei generații de astăzi. Elevilor li se poate propune să elaboreze un portofoliu care va include un plan inițial de lucru, surse bibliografice, vocabular minim la temă. În urma efectuării sarcinii, elevul va trebui să facă o autoevaluare, să analizeze ceea ce a realizat, concluziile personale. Aceasta diferențiază portofoliul de proiect, dar acest aspect permite evaluarea formativă a elevului pe parcursul întregului an.

În clasa XII, portofoliul elevului ar putea fi construit în baza studierii operei unui scriitor, cu elemente de analiză biografică, ceea ce ar permite elevului să plaseze viața autorului într-un context socio-politic, astfel dezvoltând la elev interesul pentru o altă disciplină, cum ar fi istoria (**principiul transdisciplinarității**), elevul fiind pus în situația să se documenteze asupra caracteristicii epocii când

a trăit autorul dat. De asemenea elevul trebuie să poată face o comparație cu viața și activitatea unui autor național ce a trăit și a creat în aceeași epocă.

Să nu uităm, că noul curriculum continuă ideea învățămîntului centrat pe elev, în care, în urma perspectivei acționale, elevul trebuie să fie capabil să poată utiliza cunoștințele și competențele achiziționate anterior.

La nivel de liceu, metodologia predării-învățării limbii străine este foarte variată. CECRL promovează metodologia abordării comunicative și dirijează procesul de predare-învățare spre necesitățile comunicative ale elevului. Astfel vor fi selectate manuale și metode de predare care sunt elaborate în viziunea unei perspective acționale. Dar din punct de vedere metodologic, perspectiva acțională este axată pe aspectul pragmatic, socio-lingvistic și cultural în cadrul obiectivelor și domeniilor sale. Demersul lucrului individual, acceptarea sarcinilor cheie, dezvoltarea strategiilor de predare-învățare, folosirea mecanismelor de autoevaluare permanentă vor permite elevului să-și facă anumite concluzii asupra cunoștințelor achiziționate. Anume la acest moment, se aprofundează și se consolidează competențele lingvistice atât la oral cât și la scris.

La acest nivel, profesorii vor varia metodologia competențelor orale ca fiind parte componentă a pregătirii elevului pentru o viitoare carieră profesională. Dar dezvoltarea expresiei orale este doar o parte dintr-o cale lungă și anevoioasă. Trebuie de dezvoltat de asemenea capacitatea de a asculta, a dialoga, a negocia, a relata, a descrie, a argumenta.

O atenție deosebită se atrage asupra lecturii. Spre deosebire de ciclul gimnazial, textele vor fi mai voluminoase și mai diverse în privința formei, a conținutului și al obiectivului.

În privința expresiei scrise, elevul trebuie să fie familiarizat și antrenat nu doar în scrierea unor mesaje și texte scurte ce țin de nivelul vieții școlare, dar și a unor documente ce îi vor permite intrarea în viața profesională (partea pragmatică a studiilor), de exemplu a curriculumului vitae, a unei scrisori de intenție, a unei cereri.

Nu trebuie de uitat nici de faptul că elevii trebuie antrenați în cadrul anumitor jocuri și simulări, să poată interacționa la diferite situații din viață. Pentru a reuși într-un dialog, elevul trebuie să-și aprofundeze și să-și automatizeze anumite acte de vorbire.

Pentru ciclul liceal, mai ales pentru ultimul an de studii – clasa XII, dezvoltarea competenței comunicative trebuie să devină un obiectiv fundamental al procesului de învățare / predare. În același timp, procesul de predare-învățare se va desfășura în baza descriptorilor CECRL și a standardelor internaționale.

În acest context, nu trebuie să neglijăm faptul că la etapa de liceu, procesul de predare-învățare are loc în baza tuturor celor 5 domenii: comunicare, comunitate, cultură, comparație, conexiune. Inițierea elevului cu anumite probleme din viața socială a comunității, dezvoltarea competenței de a compara anumite evenimente din cele 2 țări (țara de origine și țara limba căreia se studiază), deschiderea către anumite valori și către cultura altor țări, studierea literaturii țării alolingve, altfel fie spus, deschiderea spre pluri / interculturalitate nu va face decât să-i îmbogățească nivelul de cunoștințe și să-i faciliteze intrarea în viața socială, după absolvirea ciclului de liceu.

În ceea ce privește demersul metodologic, putem propune pentru clasa X studierea unor texte non-literare pentru a realiza o tranziție lentă de la ciclul gimnazial la cel liceal. Aceste texte trebuie să fie

de diferite genuri literare: articole de presă, biografii, interviuri, reportaje, povestiri despre aventuri. În clasa XI, se pot adăuga și scurte texte (**fragmente**) din anumiți autori, lista fiind mai variată în clasa XII. O atenție aparte trebuie acordată fragmentelor de texte de autori contemporani. Fiecare profesor va folosi această activitate în dependența de nivelul elevilor săi și de cunoștințele și competențele lor achiziționate anterior.

Alegerea textelor pentru lectură în vederea dezvoltării **competenței comunicative receptarea mesajelor scrise** se va efectua în baza unei **abordări interdisciplinare** cu alte discipline studiate în ciclul liceal: literatura universală, istoria, geografia; cu disciplinele studiate anterior: artele plastice, pictură, muzică, cîntec.

În privința ultimului an de liceu, să nu uităm un factor important: majoritatea elevilor își vor continua studiile în învățământul superior, deci nu trebuie neglijat faptul că elevii trebuie să fie antrenați într-un demers al cercetării / documentării științifice asupra unei teme pe care elevul ar trebui s-o abordeze în timpul ultimului an de liceu pentru a facilita mai apoi integrarea sa în viața și activitatea de student.

IV. CORELAREA COMPETENȚELOR – SUBCOMPETENȚELOR – CONȚINUTURILOR – TIPURILOR DE ACTIVITĂȚI

Există diferite definiții ale competențelor. Dacă ar fi să le adunăm pe toate, să le studiem și să le facem o sinteză, am ajunge la concluzia că competențele reprezintă totalitatea de cunoștințe a elevului + capacitatea lui de a utiliza în practică, adică ce știe elevul și cum poate să se folosească de ceea ce știe.

În cadrul *Limbei străine 1* la elevi se dezvoltă mai multe feluri de competențe (vezi curriculumul modernizat la limba străină 1 pagina 9-10). Competența de comunicare în limba străină este una din cele 10 competențe-cheie / transversale și transdisciplinare pentru treapta liceală de învățământ. Dar această competență are la rîndul său alte competențe specifice disciplinei care reiese din competențele cheie și conțin principalele categorii de cunoștințe, capacități, atitudini și valori necesare elevilor pentru formarea competenței de a comunica în limba străină.

Competențele specifice disciplinei au un caracter polifuncțional și multidimensional și sunt corelate cu domeniile curriculare de utilizare a limbii străine stabilite de concepția europeană a CECRL: domeniul public, privat, educațional (excepție făcînd domeniul profesional). La etapa de liceu competențele specifice disciplinei includ deja toate domeniile : comunicare, cultură, conexiune, comparație, comunitate.

Formarea competențelor specifice limbii străine, altfel spus, a competenței comunicative cu cele 4 compartimente integratoare: receptarea mesajelor orale, producerea mesajelor orale și interacțiunea, receptarea mesajelor scrise, producerea mesajelor scrise și interacțiunea, precum și a celorlalte competențe ce țin de alte domenii, după cum urmează domeniul cultură, domeniul comparație, domeniul conexiune, domeniul comunitate (vezi curriculumul pentru clasele de liceu paginile 16-27), **se realizează prin subcompetențe, care la rîndul lor sunt realizate prin activități de învățare și evaluare. Activitățile de învățare și evaluare sunt utilizate pentru expunerea în practică a conținuturilor de învățare.**

Conform actualului curriculum modernizat, formarea de competențe se desfășoară prin intermediul strategiilor didactice interactive.

Lectura curriculumului școlare

Deoarece curriculumul școlară reprezintă elementul esențial al proiectării didactice, nu trebuie privită ca o „tablă de materii” a manualului sau ca un element restrictiv pentru profesor, ci ca un

document reglator, în sensul că stabilește obiective, respectiv, țintele de atins prin intermediul activității didactice. Din aceste considerente, curriculumul se citește pe orizontală. Fiecărui obiectiv

cadru/competență generală îi sunt asociate două sau mai multe obiective de referință. Pentru realizarea obiectivelor de referință/competențelor specifice, profesorul poate organiza diferite

tipuri de activități de învățare. Unele sunt recomandate de curriculum, deci profesorul poate opta pentru folosirea unora dintre aceste activități proprii. Exemplele din curriculum au caracter orientativ, de sugestii, neimplicând obligativitatea utilizării numai a acestora în activitatea didactică. Atingerea competențelor specifice se realizează cu ajutorul unităților de conținut – cadrul didactic selectând din lista cu „conținuturile învățării” acele unități de conținut care mijlocesc atingerea competențelor preconizate.

Pentru clasele a-X-a – a XII, curriculumul școlară este centrată pe competențe ce urmează a fi formate la elevi, competențe generale și specifice cu caracter acțional, ceea ce permite o evaluare orientată spre perspectiva iminenței integrării elevilor în viața socială și profesională. În plus, proiectarea curriculară centrată pe competențe asigură o mai mare eficiență proceselor de predare – învățare și evaluare, actul didactic fiind focalizat pe achizițiile finale ale învățării și pe dimensiunea acțională a acestora în modelarea personalității elevului, care are suficientă experiență și posibilități reale să transforme cunoștințele și deprinderile dobândite în situații/contexte noi și dinamice. Precizăm că unitățile de învățare contribuie direct la realizarea finalităților generale și/sau de referință precizate în curriculumul școlară. Astfel:

- o competență specifică poate fi realizată prin intermediul mai multor unități de învățare (reperul temporal fiind anul școlar);
- pe parcursul anului putem identifica mai multe etape ale realizării competențelor specifice: etapa de formare, etapa de consolidare și aprofundare, etapa de utilizare a acestora ca resursă în formarea sau consolidarea altor competențe.

Proiectarea unității de învățare

Lectura curriculumului și planificarea calendaristică reprezintă premisele actului didactic eficient. Prin urmare, următoarea acțiune o constituie proiectarea secvențială a unităților de învățare, după aceeași metodologie:

- identificarea competențelor (dintre cele menționate în planificare) și notarea simbolică a acestora (1.1; 3.4; 5.2; etc.);
- selectarea, din curriculum, a conținuturilor necesare; apar aici inclusiv detalieri de conținut necesare în explicitarea unor parcursuri pedagogice, respectiv în cuplarea lor la baza proprie de cunoaștere a elevilor (la ceea ce deja au învățat);
- analiza resurselor, respectiv specificări de timp, loc, forme de organizare a clasei, logistică didactică necesară, metodologie, nivelul inițial etc.;

- determinarea activităților de învățare care pot determina sau facilita formarea competențelor asumate; de regulă, sunt cele din curriculumul școlară pe care profesorul le completează, le modifică sau chiar le înlocuiește cu altele în funcție de obiectivele propuse;

- stabilirea instrumentelor de evaluare și apoi construirea lor. Este necesară o atentă pregătire în domeniu deoarece evaluarea este un demers relativ complex și semnificativ atât pentru profesor, cât și pentru elevi.

Proiectul unității de învățare poate fi întocmit pornind de la următoarea structură:

Școala-----

Clasa-----

Disciplina-----

Nr. ore/săpt.-----

Săptămâna-----

Proiectul unității de învățare

Unitatea de învățare-----

Nr. ore alocate-----

Competențe specifice	Conținuturi (subteme/detalieri de conținut)	Activități de învățare	Resurse	Evaluare
1	2	3	4	5

Notă: Unitatea de învățare se evaluează prin probă scrisă cu fișă de evaluare anexată.

În completarea structurii date, se urmărește corelarea elementelor celor cinci coloane. Practic, pe baza indicațiilor din planificare (competențele specifice și conținuturi) se fac detalieri pe orizontală în ordinea derulării activităților, pe care le raportăm la câte o competență specifică și specificăm resursele necesare procesului didactic.

Concomitent cu proiectarea demersului de predare – învățare și în concordanță cu acestea, se proiectează și activitatea de evaluare, așa încât să fie evidențiat randamentul școlar înregistrat de elev. Se recomandă specificarea tipului de evaluare (inițială, sumativă, formativă), instrumentul de evaluare (test docimologic, lucrare de control, probă practică de laborator etc.), momentul evaluării. La finalul unității de învățare se va curriculumul o oră de evaluare sumativă.

Indiferent de unitatea de învățare ce urmează a fi proiectată, profesorul inițiază și derulează mai multe acțiuni și operații concrete, încercând să răspundă științific și implicit pedagogic la o serie de întrebări. Astfel, schema conceptuală a oricărei proiectări didactice la nivel de unitate de învățare este, în principiu următoarea:

1. De ce voi face? => Identificarea obiectivelor /competențelor

2. Ce voi face? => Selectarea conținuturilor

3. Cu ce voi face? => Analiza resurselor

4. Cum voi face? => Determinarea activităților de învățare

5. Cât s-a realizat? => Stabilirea instrumentelor de evaluare

Evident că în parcurgerea celor cinci etape de operaționalizare a proiectării unității de învățare, profesorul activează propria competență profesională și psihopedagogică, creativitatea și inventivitatea, talentul pedagogic și inspirația. Pentru aceasta, profesorul trebuie să delimiteze corect tema unității de învățare, raportându-se la curriculumul școlar și apelând la diverse surse științifice în scopul realizării țințelor propuse.

Atenție! Viziunea personală a profesorului implică luarea în considerație a tuturor elementelor care caracterizează învățarea (interesul elevilor, achizițiile anterioare, ritmul de învățare, integrarea conținuturilor pe nivele de explicitare – abstract și concret – învățarea prin cooperare, asigurarea interdisciplinarității etc.).

De asemenea, este importantă și stabilirea atentă a succesiunii de parcurgere a subtemelor unității de învățare, creînd elevilor posibilitatea să sesizeze și să înțeleagă cauzalitatea fenomenelor economice, de exemplu, și să rezolve probleme cu grade diferite de complexitate apelînd la observare, investigare și reflecție.

După cum am menționat, în proiectarea unităților de învățare profesorul este preocupat și de stabilirea modurilor și instrumentelor de evaluare a demersului didactic de predare-învățare, așa încît să fie posibilă evidențierea nivelului de formare a competențelor preconizate. Este importantă atît evaluarea cantității de informație de care dispune elevul, cît mai ales, evaluarea capacităților și

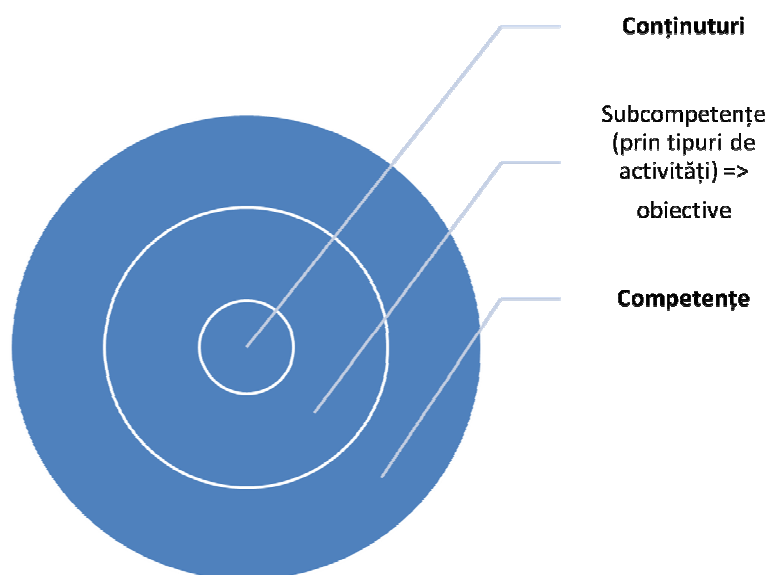
competențelor dobândite (ce poate să facă efectiv elevul cu ceea ce știe, a învățat). În acest sens, este important ca profesorul să inițieze simultan mai multe acțiuni:

- să se raporteze la competențele generale și specifice ale curriculumului;
- să stabilească performanțele (cel puțin minime) pe care le pot atinge elevii, pentru a demonstra că au atins aceste obiective (respectiv competențe);
- să stabilească când urmează să evalueze;
- să precizeze tipurile și instrumentele de evaluare.

În acest sens, se recomandă realizarea unui echilibru dinamic între evaluarea sumativă (care doar inventariază, selectează și ierarhizează prin notă achizițiile școlarului) și evaluarea formativă (care vizează valorificarea potențialului de care dispun elevii). În activitatea didactică este recomandată folosirea întrebărilor care solicită elevilor să reflecteze, să speculeze, să reconstruiască, să creeze sau să integreze un răspuns.

Preocupările referitoare la folosirea întrebărilor se concretizează în diverse instrumente cu destinație didactică, cum ar fi taxonomia interogării adaptată de Sanders după Bloom (întrebări interpretative, aplicative, analitice, sintetice, evaluative etc.). Fiecare activitate de evaluare a rezultatelor școlare va fi însoțită, sistematic, de o autoevaluare sau de evaluare prin consultare.

Evoluția procesului de învățămînt în ultimii 20 de ani (1990 – 2010)

V. STRATEGII DIDACTICE DE PREDARE – ÎNVĂȚARE – EVALUARE

La nivelul ciclurilor primar și gimnazial, parcursul formativ s-a concentrat pe formarea și dezvoltarea deprinderilor integratoare, polarizate, de fapt, pe receptarea și producerea de mesaje orale și scrise. În clasele a X-a, a XI-a și a XII-a alături de două competențe generale care continuă acest parcurs, se adaugă interacțiunea în comunicarea orală și scrisă, precum și transferul și medierea mesajelor. Delimitarea unei competențe de interacțiune este necesară în condițiile în care comunicarea reală implică în majoritatea situațiilor un receptor și un emițător în cadrul unei relații partenoriale. În cazul medierii și transferului mesajelor avem de-a face cu o competență de ordin înalt, legitim de format la nivelul liceului. Aceasta presupune trecerea de la un cod la altul (între două limbi, de exemplu, sau de la verbal la nonverbal și invers) sau adaptări și reformulări ale diverselor mesaje în funcție de situația de comunicare.

Sugestiile didactice au menirea de a veni în sprijinul cadrelor didactice în vederea organizării unui demers didactic modern și eficient. Capitolul de sugestii didactice este structurat în două domenii:

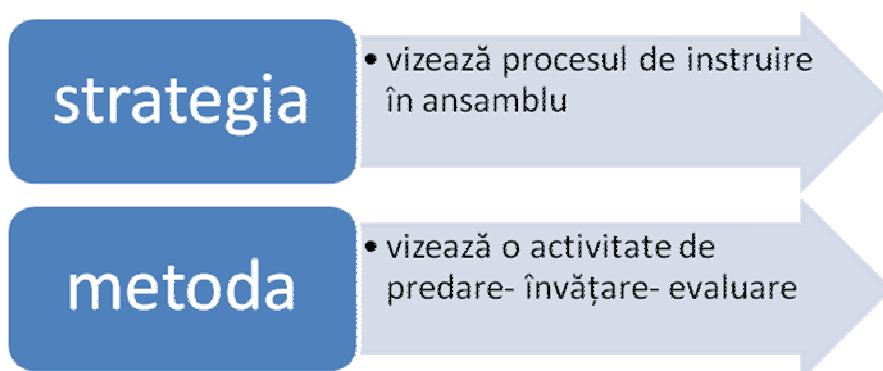
- 1) liste de conținuturi recomandate de *Curriculum*, în vederea construirii demersului didactic;
- 2) propuneri pentru proiectarea și derularea activității la clasă.

Listele de conținuturi recomandate conțin arii tematice pentru contextualizarea activităților de învățare, elemente de construcție a comunicării (structuri lingvistice) care vor fi achiziționate și cu care se va opera pe parcursul activităților și funcții comunicative (acte de vorbire) care vor fi exersate și utilizate de elevi. În elaborarea programelor s-a ținut cont de documentele de politică educațională ale Ministerului Educației, de prevederile documentelor europene și de nivelurile de performanță prevăzute de *Cadrul European comun de referință pentru limbi*, pentru a se crea condițiile de realizare a unei evaluări unitare și standardizate a nivelului de achiziție a competențelor și în scopul de a se crea premisele pentru o eventuală certificare a competențelor de comunicare în limba străină.

Strategia didactică reunește sarcinile de învățare cu situațiile de învățare, reprezentând un sistem complex și coerent de mijloace, metode, materiale și alte resurse educaționale care vizează atingerea unor obiective. Strategia e definită ca un mod de combinare și organizare cronologică a ansamblului de metode și mijloace alese pentru a atinge anumite obiective. Ea ocupă un loc central în cadrul activității didactice, deoarece proiectarea și organizarea lecției se realizează în funcție de decizia strategică a profesorului. Ea este concepută ca un scenariu didactic complex, în care sunt implicați actorii predării – învățării, condițiile realizării, obiectivele și metodele vizate.

Strategia nu se confundă cu metoda sau metodologia didactică, deoarece aceasta din urmă vizează o activitate de predare – învățare – evaluare, în timp ce strategia vizează procesul de instruire în ansamblu și nu o secvență de instruire.

Metoda de învățământ

- reprezintă acele căi prin care elevii ajung, în procesul de învățământ, sub coordonarea profesorilor, la dobândirea de cunoștințe, deprinderi, la dezvoltarea de competențe;
- este un plan de acțiune, o succesiune de operații ale binomului educațional: Profesor-Elev, realizate în vederea atingerii unui scop;
- este o tehnică de care profesorii și elevii se folosesc pentru efectuarea acțiunii de predare-învățare proiectată conform unei strategii didactice;
- privește atât modul cum se transmit și se asimilează cunoștințele, cât și dezvoltarea unor calități intelectuale și morale, precum și controlul dobândirii cunoștințelor și al formării abilităților.

Cum acest proces este orientat cu prioritate spre formare de competențe, strategiile didactice tind să plăceze elevul într-o situație reală de învățare, mai mult sau mai puțin dirijată, ce duce la descoperirea adevărului raportat la aspectele practice ale vieții,

CONDIȚII OBLIGATORII DE APLICARE DIDACTICĂ ȘI DE EVALUARE

- **Planificările calendaristice vor fi elaborate pentru întreg anul școlar**, în scopul formării unei imagini de ansamblu asupra realizării curriculumului pe întreg anul școlar. Conform planului-cadru pentru *Limba străină 2* sunt prevăzute 68 ore (2 ore/săptămână), iar pentru clasele cu studiere aprofundată 102 ore (3 ore/ săptămână).

- Stabilirea competențelor care vor fi vizate și a conținuturilor care vor fi parcurse în fiecare semestru este la latitudinea profesorilor, obligația acestora fiind **să asigure achiziționarea de către elevi a tuturor competențelor** prevăzute de programă la un nivel satisfăcător.

- **Corelarea competențelor cu conținuturile tematice, lingvistice și funcționale** recomandate în programa școlară va fi realizată de către profesor, în procesul de proiectare didactică.

- **Alegerea temelor, contextelor, textelor** pe baza cărora se va lucra **și a funcțiilor comunicative** care se vor achiziționa și exersa se va face **în corelare** cu interesele elevilor și particularitățile lor de vîrstă.

- În activitatea de predare-învățare vor fi folosite **metode comunicative, tehnici interactive și activități centrate pe elev**.

- **Temele pentru acasă** vor fi stabilite astfel încît timpul necesar elevului pentru rezolvarea lor **să nu depășească timpul de lucru efectiv al elevilor pe parcursul orei de curs**. **Echilibrarea sarcinilor de lucru** se va realiza astfel: la texte dificile, se vor stabili sarcini de lucru cu grad mic de dificultate; la texte ușoare, se va avea în vedere ca gradul de dificultate a sarcinilor de lucru să fie sporit.

- **Instrumentele și probele de evaluare** vor fi elaborate în strictă corelare cu competențele din programe și în conformitate cu recomandările privind evaluarea rezultatelor școlare. Evaluarea formativă, continuă și reglementată, este implicită demersului pedagogic curent în orele de limba străină, permițînd atît profesorului, cît și elevului să cunoască nivelul de achiziționare a competențelor și a cunoștințelor, să identifice lacunele și cauzele lor, să facă remediile care se impun în vederea reglării procesului de învățare-predare.

În scopul de a se asigura un grad cît mai mare de validitate a evaluării, probele de evaluare vor putea fi construite astfel încît să integreze elemente din două sau mai multe competențe, pentru a modela cît mai aproape de realitate modul în care se realizează comunicarea. Pentru a se realiza o evaluare cît mai completă a rezultatelor învățării, este necesar să se aibă în vedere, mai ales, evaluarea formativă continuă, evaluarea nu numai a produselor activității și învățării elevilor, dar și a proceselor de învățare, și a competențelor achiziționate, a atitudinilor dezvoltate, precum și a progresului elevilor. Pentru evaluarea formativă a achizițiilor elevilor (în termeni cognitivi, afectivi și performativi), a competențelor de comunicare și interrelaționare și a atitudinilor dezvoltate de aceștia, la orele de limbi moderne se recomandă utilizarea următoarelor metode și instrumente:

- Observarea sistematică (pe baza unei fișe de observare);
- Tema de lucru (în clasă, acasă) concepută în vederea evaluării;
- Proiectul;
- Portofoliul;
- Autoevaluarea.

Metoda proiectului, ca una din cele mai ample metode de predare – învățare- evaluare, are conexiune cu lumea reală. Elevul se află în centrul procesului de instruire și își demonstrează cunoștințele și abilitățile prin intermediul performării propriu zise și a produselor care sunt publicate, prezentate, afișate.

Proiectul

- este o activitate complexă de învățare care se pretează foarte bine a fi folosită și ca instrument de evaluare, atât formativă, cât și sumativă;
- este o activitate individuală și/sau în grup, dar sunt de preferat proiectele de grup deoarece încurajează cooperarea și dezvoltă competențe de lucru în echipă;
- dă posibilitatea elevilor de a lucra în ritm propriu, de a-și folosi mai bine stilul propriu de învățare și permite învățarea și de la colegi;
- pune elevii în situația de a lua decizii, de a comunica și negocia, de a lucra și învăța în cooperare, de a realiza activități în mod independent, de a împărtăși celorlalți cele realizate / învățate, într-un cuvânt, îl ajută să participe direct la propria lui formare;
- este o modalitate de a învăța în echipă, prin cooperare, atât în clasă, cât și în afara clasei.

Activitățile în grup au o mare importanță în procesul instructiv- educativ, deoarece o competență se formează în grup.

Strategiile didactice, întru realizarea proiectului, trebuie să includă învățarea prin cooperare, învățarea prin descoperire, jocul, întrucât acestea sunt modalitățile de abordare interdisciplinară care creează un context al învățării plăcut, stimulat, care valorifică interesele, nevoile copilului și experiențele lor de viață și creează premisele învățării autonome și ale reușitei școlare.

Proiectul îi solicită pe elevi:

- să facă o cercetare (investigație);
- să realizeze proiectul propriu-zis (inclusiv un produs care urmează a fi prezentat: dosar tematic, ghid, pliant, ziar, afiș publicitar, carte, film, expoziție, corespondență, spectacol / serbare etc.);
- să elaboreze raportul final;
- să facă prezentarea publică a proiectului.

Etapele realizării unui proiect:

1. Alegerea temei
2. Planificarea activității
3. Cercetarea propriu-zisă. Realizarea materialelor
4. Prezentarea rezultatelor cercetării și/sau a materialelor elaborate.
5. Evaluarea (cercetării în ansamblu, a modului de lucru, a produsului realizat.

Deși proiectul presupune un grad înalt de implicare a elevului în propria sa formare, profesorul rămâne un factor esențial al procesului, mai ales dacă proiectul este folosit și ca instrument de evaluare a rezultatelor școlare. Sarcinile profesorului vizează organizarea activității, consilierea (dă sugestii privind surse sau proceduri) și încurajarea participării elevilor; este esențială neimplicarea sa în activitatea propriu-zisă a grupurilor de elevi (lăsând grupul să lucreze singur în cea mai mare

parte a timpului), intervenția sa fiind minimă și doar atunci când este absolut necesară. Luarea de decizii constituie o parte importantă a învățării prin proiect. Este însă la fel de important să se evite ca elevii să fie puși în situația de a avea eșecuri majore, căci eșecul are o influență negativă asupra învățării. Asigurarea și evidențierea succesului fiecăruia dintre elevi este una dintre sarcinile importante ale profesorului.

Esența proiectului constă:

1. într-un scop concret care să permită folosirea limbii străine pentru comunicare în contexte autentice;
2. într-o responsabilitate comună a elevilor și a profesorului în planificare și execuție;
3. într-o sarcină concretă în care activitățile lingvistice și activitățile practice (scrisul, tipărirea, pictarea, decuparea etc.) se interpătrund;
4. într-o utilizare autonomă a unor mijloace auxiliare (costume, computer, internet, aparat foto, cameră de luat vederi, dicționare, scrisori etc.);
5. în dobândirea unei experiențe concrete, practice extinsă dincolo de clasă.

Proiectul, ca metodă complementară sau alternativă de **evaluare**, este un demers evaluativ mai amplu, ce permite o apreciere complexă și nuanțată a învățării, ajutând la identificarea unor calități individuale ale elevilor. Acesta oferă elevilor posibilitatea de a demonstra **ce știu**, dar, mai ales, **ce știu să facă**, adică să le pună în valoare anumite capacități. Este o formă de evaluare puternic motivantă pentru elevi, deși implică un volum de muncă sporit – inclusiv activitatea individuală în afara clasei.

Evaluarea cu ajutorul proiectului. Elevii pot fi notați pentru modul de lucru, pentru modul de prezentare și / sau pentru produsul realizat.

Activitatea în proiect a elevilor poate fi evaluată pe cinci dimensiuni:

- 1) **operarea cu fapte, concepte, deprinderi** rezultate din învățare (dacă cerința este ca elevii să-și elaboreze proiectul pe baza cunoștințelor și înțelegerii dobândite în școală, ei au ocazia astfel să-și selecteze și să decidă ce date, fapte, concepte, deprinderi doresc să includă în proiect);
- 2) **competențele de comunicare** – se pot urmări toate categoriile de competențe de comunicare atât pe perioada elaborării proiectului, cât și la prezentarea acestuia (proiectele oferă elevilor ocazii de comunicare cu un public mai larg: cu profesorii, cu alți adulți și colegi într-un efort de colaborare și cu ei înșiși);
- 3) **calitatea muncii** (sunt examinate în mod obișnuit inovația și imaginația, judecata și tehnica estetică, execuția și realizarea, dezvoltarea unui proiect pentru a pune în lumină un anumit concept);
- 4) **reflecția** (capacitatea de a se distanța față de propria lucrare, de a avea permanent în vedere obiectivele propuse, de a evalua progresul făcut și de a face rectificările necesare). Elevul ajunge cu timpul să interiorizeze aceste practici astfel încât ajunge la performanța de a-și aprecia singur munca. În plus, când elevul continuă să creeze într-un anumit gen, se familiarizează cu criteriile acestuia și învață progresiv să gândească în acel domeniu.
- 5) **produsul proiectului** – în măsura în care se face evaluarea competențelor elevului așa cum sunt ele materializate în produs, și **nu** aspecte ale proiectului nerelevante pentru învățarea care se dorește a fi evaluată.

Evaluatorul este interesat și de alte două aspecte: **profilul individual** al elevului (ceea ce evidențiază proiectul în domeniul capacităților cognitive și al stilului de învățare ale elevului) și, respectiv, modul în care elevul s-a implicat în **comunicarea și cooperarea** nu numai cu alți elevi, dar și cu profesori, persoane din exterior, precum și folosirea judicioasă de către acesta a diferitelor resurse (bibliotecă, internet).

Proiectul reprezintă o formă de evaluare complexă, ce conduce la aprecierea unor capacități și cunoștințe superioare, precum:

- apropierea unor metode de investigație științifice ;
- găsirea unor soluții de rezolvare originale;
- organizarea și sintetizarea materialului;
- generalizarea problemei;
- aplicarea soluției la un câmp mai vast de experiențe;
- facilitează transferul de cunoștințe prin conexiuni interdisciplinare;
- prezentarea concluziilor.

În timpul realizării proiectului se vor evalua competențele:

- alegerea metodelor de lucru;
- utilizarea corespunzătoare a bibliografiei;
- corectitudinea / acuratețea tehnică;
- generalizarea problemei;
- organizarea ideilor și materialelor într-un raport;
- calitatea prezentării;
- acuratețea cifrelor, tabelelor, desenelor, diagramelor;
- utilizarea TIC;

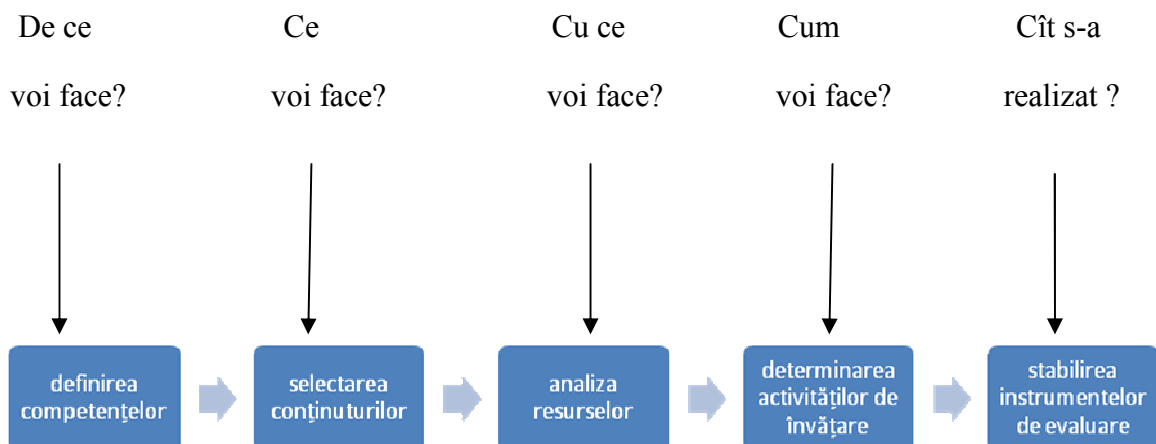
Deci, metoda proiectului se centrează pe interesele elevilor, permite abordări inter/ transdisciplinare și leagă cunoștințele disciplinare de viața de fiecare zi. În timp ce lucrează la proiecte, elevul își dezvoltă abilități reale, corespunzătoare secolului 21, cum ar fi capacitatea de :

- comunica eficient
- a lucra bine cu ceilalți
- a lua decizii bine gândite
- a lua inițiativă
- a rezolva probleme complexe.

VI. PROIECTUL UNEI UNITĂȚI DE ÎNVĂȚARE, CENTRAT PE FORMAREA COMPETENȚELOR ELEVILOR. PROIECTUL UNEI LECȚII CA ELEMENT OPERAȚIONAL SUBORDONAT UNITĂȚII DE ÎNVĂȚARE

Un profesor trebuie să-și pună următoarea întrebare: cum aș putea face astfel încât întotdeauna activitățile didactice pe care le desfășor să fie eficiente? Pentru aceasta este nevoie de o metodă rațională de pregătire a activităților didactice care să preîntâmpine neclarități.

PROIECTAREA UNITATII DE ÎNVATARE – începe prin parcurgerea schemei următoare, care precizează elementele procesului didactic într-o succesiune logică, în vederea formării competențelor vizate.

Răspunsurile la aceste întrebări vor contura etapele proiectării didactice. Prima întrebare vizează definirea competențelor, care trebuie fixate și realizate. A doua întrebare trimite la selectarea conținuturilor de învățare conform curriculei disciplinei. A treia duce către resursele educaționale de care dispune sau trebuie să dispună profesorul. A patra întrebare cere un răspuns concret privind stabilirea unei strategii educaționale, coerente și pertinente, pentru atingerea scopurilor. Răspunsul la ultima întrebare pune problema conturării unei metodologii de evaluare a eficienței activității desfășurate.

Proiectarea unităților de învățare:

- stabilește scopurile și obiectivele exprimate în termeni de abilități, capacități, aptitudini, deprinderi realizabile;
- ține cont de: competențele specifice, activitățile de învățare, resursele educaționale, modalitățile de organizare a activităților de învățare, modalitățile și instrumentele de evaluare sumativă pentru fiecare unitate tematică.

Proiectarea unităților de învățare oferă înțelegerea procesului de învățămînt din perspectivă strategică, construind o viziune de ansamblu, unitară și coerentă asupra întregului curriculum abordat pe parcursul unui an școlar.

Proiectarea lecției vizează identificarea secvențelor instrucționale ce se derulează în cadrul unui timp determinat (ora școlară).

Algoritmul general:

1. **Ce urmăresc să realizez?**
2. **Cu ce voi realiza ce mi-am propus?**
3. **Cum voi realiza ce mi-am propus?**
4. **Cum voi ști dacă am realizat?**

Răspunsul la cele 4 întrebări se concretizează prin parcurgerea a 7 etape fundamentale:

1. **Stabilirea tipului de activitate didactică și încadrarea în unitatea de învățare:** analiza locului și rolului lecției în cadrul unității de învățare, prin raportare la curriculum și consultarea planificării calendaristice.

Întrebări posibile:

- Activitatea anterioară îmi permite?
 - Vreau să realizez o lecție de consolidare?
 - Vreau să-mi evaluez elevii?
 - Prefer o lecție mixtă în care să le stimulez creativitatea?
2. **Definirea clară a scopului didactic general:** exprimă tot ce trebuie realizat pe ansamblul lecției, în termeni de priceperi, deprinderi și capacități.
 3. **Stabilirea obiectivelor operaționale** începe cu operația de derivare din categoria supraordonată -subcompetențe. Această etapă face posibilă organizarea riguroasă a lecției, prin stabilirea, în primul rând, a categoriei în care se încadrează lecția și evaluarea metodologiei utilizate.
 4. **Numirea resurselor procesului de învățare:**
 - conținutul instrucțional
 - capacitățile și stilurile de învățare ale elevilor
 - resurse didactice: metode, mijloace
 - materiale: spațiu, timp

Profesorul își planifică lecția, dar gândește la nivel de unitate de învățare. O astfel de planificare îi permite profesorului să vadă schematic organizarea a diverse tipuri de lecție, să prevadă un demers logic al competențelor achiziționate, a aptitudinilor dezvoltate, precum și a progresului elevilor.

Elaborarea, selectarea și prelucrarea conținuturilor educaționale:

Logica, coerența și adecvarea conținutului reprezintă deziderate ale acestei etape.

Se ține cont de:

- nivelul general de pregătire al elevilor
- experiențele cognitive și practice anterioare
- sistemul de cunoștințe vehiculat
- interesul și motivația elevilor pentru disciplină
- capacitățile și competențele de care dispun ei.

Stabilirea strategiilor didactice focalizate pe competențe este o consecință a primelor etape. **Se stabilește o relație de interdependență** între:

- strategia didactică
- scopul urmărit
- sarcina de învățare propusă
- tipul de experiență de învățare: activă, interactivă, euristică, problematizantă, experiment
- pregătirea anterioară a elevilor.

Elaborarea instrumentelor de evaluare a performanțelor este strâns legată de realizarea obiectivelor. **Se stabilesc:**

- modalitățile, tehnicile și instrumentele de evaluare a cunoștințelor și abilităților intelectuale și practice;
- descriptorii de performanță prin care profesorul va putea constata în ce măsură s-a realizat ceea ce și-a propus.

Stabilirea structurii procesuale a activității didactice se concretizează sub forma proiectului de lecție sau activitate didactică.

Proiectul unității de învățare sau al unei lecții separate este un instrument de lucru pentru cadrul didactic.

Proiectul este un plan bine gândit din care reiese că toate activitățile constituie un tot unitar și ating scopul urmărit, în care există o succesiune logică a activităților în care sunt antrenați toți elevii și fiecărei activități îi este alocată o perioadă de timp pentru obținerea unui randament maxim.

Proiectul didactic poate fi descris sumar sau detaliat.

Forma detaliată cuprinde două părți distincte: partea generală și partea analitică.

Partea generală trebuie să precizeze:

- data
- propunătorul
- aria curriculară, la activități interdisciplinare
- disciplina de studiu
- clasa
- subiectul
- obiectivul didactic fundamental, care să facă trimitere la tipul lecției
- tipul lecției
- obiectivele operaționale
- strategia didactică: metode și procedee didactice, mijloacele de învățământ, organizare
- resursele umane, procedurale, bibliografice

Secvențele lecției

Destul de mulți profesori continuă să utilizeze proiectarea lecțiilor în cheie clasică, după R. Gagne și L. Briggs, momentelor lecției, ordonate:

1. Captarea atenției elevului prin apelul la interesele sale

2. Stimularea actualizării elementelor asimilate anterior prin actualizarea unor date relevante pentru contextul învățării: va crea baza experiențială pentru asimilarea de cunoștințe, dezvoltarea de noi structuri cognitive, formarea de priceperi, deprinderi; va elimina erorile din ansamblul informațional al elevilor, acumulate în diverse contexte.

3. Prezentarea elementelor specifice de conținut, acestea trebuie selectate, adaptate în funcție de vârsta, experiența și nivelul de dezvoltare psihică și prezentate să stimuleze învățarea.

4. Dirijarea învățării, îndrumarea și antrenarea elevilor în activitățile de învățare prin care profesorul și-a propus atingerea performanțelor așteptate

5. **Obținerea performanței** în această etapă, elevii demonstrează că au atins performanțele vizate de profesor.
6. **Asigurarea feed-back-ului conexiunii inverse** după constatarea nivelului de performanță atins, profesorul le va transmite un răspuns pentru nivelul stăpînirii comportamentelor lor
7. **Evaluarea performanței**, măsoară și apreciază, prin calificative sau note, performanțele obținute de elevi
8. **Intensificarea retenției**, momentul în care profesorul urmărește să fixeze și să consolideze cunoștințele predate, prin utilizarea acestora în contexte variate
9. **Transferul de cunoștințe**, profesorul implementează aplicații variate în scopul realizării de transferuri cognitive: legături inter, intra și transdisciplinare.

Proiectarea Unității de Învățare, Unitatea 4, Manualul de clasa a 11-a, Limba franceză.

Unité d'enseignement	Souscompétences	Contenus visés	Nr heures	Semaine	Observations
4. Paris attire...	<p>1.1 Identifier les idées principales d'un message orale ou écrit d'un sujet de la vie quotidienne.</p> <p>1.3 Décoder la signification de certains éléments du vocabulaire non-familier dans le contexte, par des associations ou par le matériel de référence.</p> <p>2.4 Présenter oralement ou par écrit un événement socio-culturel, en soulignant les éléments significatifs.</p> <p>3.2 Exprimer des sentiments et réactions dans une interaction orale ou écrite par rapport aux événements/ situations vécus</p> <p>4.1 Présenter oralement ou par écrit, avec les propres mots, des messages/ des textes simples des domaines connus.</p>	<p>Les curiosités de Paris ;</p> <p>Dialogue : Paris vu de la hauteur de la Tour Eiffel ;</p> <p>Les pronoms personnels ;</p> <p>Rediger une lettre ;</p> <p>Voyage virtuelle a Paris. Restauration et hébergement</p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>		

Projet didactique
Français, L2

Professeur: Ala Antonov, degres didactique superieur

Etablissement : Lycee theorique « Alexei Mateevici », Causeni

Classe : 11^e

Niveau : A1/A2

Dates :

Sujet: Paris attire . Unite 5 (5heures)

Première heure : Evocation – Les curiosités de Paris, 45 min

Type de la leçon : mixte

Compétences transversales :

- Faire de recherche en ligne pour l'étude du thème nouveau
- Exprimer son opinion et l'argumenter
- Utiliser diverses techniques d'expressions et de communication;
- Investiguer, exploiter l'information sur la ville pour écrire des descriptions, des résumés;

Pré-requis : vocabulaire de la ville ;

Matériel : carte de la France, photos de Paris, classe internet

Stratégies didactiques : travail individuel, en groupe, en binôme à l'ordinateur connecté à l'internet ; clustering, recherche et découverte, discussion euristique ;

Motto : Le cœur de Paris, c'est une fleur, Une fleur d'amour si jolie Que l'on garde dans son cœur, Que l'on aime pour la vie (Charles Trenet)

Da- te	Sousco- mpeten- ces vises	Contenus	Activites d'enseignement - apprentissage	Ressources materielles, procedurales, temporelles	Evaluation	Obser- vation
	1.1	Unite 4 Paris attire... Les curiosités de Paris .	Familiarisation : on propose un vidéo clip; on écoute la chanson et on regarde les photos qui l'accompagnent ; Découverte de la chanson ; De quoi s'agit-il dans la chanson ? On observe le vocabulaire connu et on l'écrit en groupe , dans le schéma proposé ;	Source : www.youtubes.com Mireille Mathieu Sous le ciel de Paris 3 min; Clustering en groupe , sur une feuille, on écrit les mots reconnus– 5min	On évalue la capacité de : comprendre une chanson française originale ;	
	1.2		Dialogue P -E Reconnaissez-vous cette voix ? Comment est-elle ? (belle, mélodieuse, forte, claire, etc) . Connaissez-vous d'autres chansons de M . Mathieu ? Laquelle des photos reconnaissez-vous ?	Discussion euristique avec toute la classe Chacun exprime son opinion personnelle - 5min On explique et on apporte des arguments – 6min	intervenir dans la discussion ; exprimer son opinion ; expliquer et apporter des arguments ;	

		<p>D'où la connaissez-vous ? Qu'est-ce qu'elle représente ? Voulez-vous connaître mieux Paris ? Découvrons- le ensemble !</p> <p>Structuration : Visite virtuelle de Paris, vu de la Tour Eiffel Aller sur le site : www.tour-eiffel.fr ; Trouver la rubrique : La Tour ludique → Paris vu de la Tour. Aller à droite avec la souris pour admirer la ville.</p>	<p>Travail en binôme à l'ordinateur connecté à l'internet</p>	<p>travailler en binôme et prendre des décisions ensemble ;</p>
1.1		<p>Le prof. Observe l'activité de chaque paire, s'il est nécessaire, les aide à mieux voyager.</p>	<p>A chaque nom d'une curiosité de Paris, les élèves s'arrêtent, ouvrent l'image et le texte qui les accompagne. Ils lisent. Il expriment leurs sentiments sur les découvertes effectuées</p>	<p>faire de recherches internet ;</p> <p>lire et comprendre la description d'une curiosité ;</p> <p>exprimer le sentiment, apporter des arguments ;</p>
3.2		<p>Chaque paire explique ce qu'ils voient, ce qui leur plaît</p>	<p>15min On écrit individuellement une carte postale et on l'envoie à un ami – 8min</p>	<p>écrire une carte postale ; envoyer un mail ;</p>
4.1		<p>Aller à la rubrique : La Tour ludique → Cartes postales. Choisir une carte, la compléter et l'envoyer à un ami.</p> <p>Devoirs : Chercher un monument, un pont, une église ou une cathédrale choisir une image et le texte et imprimer la page de chaque curiosité pour faire l'album de classe « Sous le ciel de Paris »</p> <p>Généralisation de la leçon. Comment appréciez-vous votre travail d'aujourd'hui ? Quelle activité a été la plus</p>	<p>P. explique les devoirs -1 min</p>	
3.2			<p>On fait des conclusions, appréciations, explications. Chacun exprime son point de vue – 2 min</p>	<p>Faire des conclusions, donner des explications Autoapprécier son implication dans différentes activités</p>

			<p>intéressante ? Et la plus difficile ? Pourquoi ? Le devoir est-il accessible à tous ?</p> <p>Merci pour votre implication dans les activités de la leçon et bonne journée !</p>			
--	--	--	--	--	--	--

VII. RECOMANDĂRI METODICE DE UTILIZARE A MANUALELOR, ECHIPAMENTULUI ȘI ALTOR MATERIALE DIDACTICE EXISTENTE ÎN PROCESUL DE IMPLEMENTARE A CURRICULUMULUI MODERNIZAT

Pentru *Limba străină 2* sunt recomandate, ca bază, manualele pentru clasele 10-a, 11-a, 12-a aprobate de Ministerul Educației.

De asemenea pot fi folosite ghidurile metodologice din cadrul Proiectului ECMRM, ca exemplu:

- Callo Tatiana, Ghicov Adrian: Elemente transdisciplinare în predare, Știința 2007
- Cosovan Olga, Ghicov Adrian: Evaluarea continuă la clasă, Știința 2007
- Cartaleanu Tatiana, Ghicov Adrian: predarea interactivă centrată pe elev, Știința 2007
- Andrițchi Viorica: Organizarea procesului educațional, Știința 2007
- Corlat Sergiu, Ivanov Lilia: Calculatorul în predare și învățare, Știința 2007

La limbile străine sunt multe site-uri pedagogice exploatabile de profesor sau de către elevi. Iată doar câteva la limba franceză:

Site	Domaine	Contenus
www.cortland.edu/flteach/civ	Civilisation française	Themes socio-culturels pour mieux connaître la France
www.culture.fr	Civilisation française	Informations sur les villes, les regions, les musees de France
www.france-voyage.com	Voyage en France	Specificites des regions de France
www.paris.org	Paris	Visite guidee de monuments, musees
www.louvre.fr	Musee du Louvre	Visite virtuelle du celebre Louvre
http://marmiton.org/general/home.cfm	Cuisine	Un site pour mieux connaître la cuisine française
www.joyeux-noel.com	Noel	Tout savoir sur les traditions de Noel
www.lepointdufle.net	Didactique	Nombreuses ressources pour enseignants et etudiants.
http://www.francparler.org	Didactique	Communaute mondiale des professeurs de francais : FLE, FLS, FOS
http://peinturefle.free.fr	Didactique	Pour apprendre le francais par la peinture.
www.espacefrancophone.org/audiovisuel/telechargement.htm		Banque de videos, emissions, diaporamas avec descriptifs et guides pedagogiques
www.bonjourdefrance.com	Didactique	Activités de compréhension orale.Exercices grammaticaux et lexicaux. Niveaux indiqués.

Model de proiectare de lungă durată în bază de competențe (exemplu: Unitatea II, manual de limbă franceză, clasa XI)

Competențe specifice pe domenii	Subcompetențe	Conținuturi vizate	Nr. Ore	Data	Observații
<p>Domeniul comunicare. Competența comunicativă: Receptarea mesajelor scrise</p> <p>Competența comunicativă și pragmatică: Producerea mesajelor scrise și interacțiunea</p>	<p>1. Citirea unui text pentru identificarea temei și ideii de bază, personajelor, cadrului de timp și spațiu</p> <p>2. Decodarea vocabularului necunoscut în context</p> <p>3. Desprinderea de idei dintr-un text pentru rezumarea acestuia</p> <p>4. Recunoașterea conectorilor în textul literar</p>	<p>Lecția 1</p> <p>Poezia : « Pour toi, mon amour » J. Prévert (manualul de limbă franceză cl. XI, Ranga L., Petcu T., Brînză E., Romanenco D.)</p> <p>- Conținuturi lexicale: conectorii logici (et, mais)</p>	1		
...	...	Lecția 2	1
<p>Domeniul comparație: Competența metodologică</p>	<p>5. Compararea exprimării sentimentului de afecțiune și iubire în baza textului studiat și a operelor din limba maternă</p>	Lecția 3	1		

Elaborat la seminarul de formare a profesorilor-formatorilor regionali pentru implementarea Curriculumului modernizat de liceu din 12 – 13 august 2010

Voroniuc S., Măciucă A., Baraliuc T.

Support de curs limbi străine 2. Supliment. Anexa 2
Model de proiectare de unitate de învățare în bază de competențe
(exemplu: Unitatea II, Lecția 1, manual de limbă franceză, clasa XI)

Subcompetențe	Conținuturi vizate	Activități de învățare	Resurse materiale, strategii, timp	Evaluare	Data	Observații
<p>1. Citirea unui text pentru identificarea temei și idei de bază, personajelor, cadrului de timp și spațiu</p> <p>2. Decodarea vocabularului necunoscut în context</p> <p>3. Desprinderea de idei dintr-un text pentru rezumarea acestuia</p> <p>4. Recunoașterea conectorilor în textul literar</p> <p>5. Compararea exprimării sentimentului de afecțiune și iubire în baza textului studiat și a operelor din limba</p>	<p>Lecția 1</p> <p>Poezia :</p> <p>« Pour toi, mon amour »</p> <p>J. Prévert</p> <p>(manualul de limbă franceză cl. XI, Ranga L., Petcu T., Brînză E., Romanenco D.)</p>	<p>Etapa evocare</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Scrieți cuvinte ce le asociați cu „amour”. 2. Formați în perechi o singură listă. 3. Lansați pe rând câte un cuvânt fără a repeta cuvintele. 4. Procedeți la fel cu cuvîntul/sintagma „pour toi”(1,2,3) 5. Creați în perechi cel puțin 3 îmbinări de cuvinte din ambele coloane scrise pe tablă. 6. Elaborați un text cu titlul „Pour toi, mon amour” utilizînd îmbinări de cuvinte obținute. 7. Lecturați textele obținute în perechi în grupa dumneavoastră. 8. Lecturarea cel mult a două – trei texte în grup mare. <p>Etapa realizarea sensului</p> <ol style="list-style-type: none"> 9. Reconstituți textul din fragmentele propuse (o strofă tăiată pe rînduri) 10. Lectura secvenței (o strofă) 11. Întrebări – răspunsuri: Unde a mers personajul? Ce să facă? De ce gen este 	<p>Asociații libere-1 min</p> <p>4 min</p> <p>5 min</p> <p>2 min</p> <p>3 min</p> <p>Lectură ghidată – 5 min</p>	<p>Orală</p>		

maternă		<p>„je”? Cine e dragostea personajului? Unde merge mai departe? Ce va face?</p> <p>12. Reconstituie a doua strofă.</p> <p>13. Lectura</p> <p>14. Întrebări – răspunsuri: Ce flori a cumpărat personajul? Cum sunt ele? Este o dragoste adevărată? Unde merge mai departe? Ce va face?</p> <p>15. Reconstituie a treia strofă.</p> <p>16. Lectura</p> <p>17. Întrebări – răspunsuri: Cum sunt lanțurile? Finalul va fi fericit sau trist?</p> <p>18. Reconstituie a patra strofă. Lectura întregii poezii.</p> <p>Etapa reflecție</p> <p>19. Întrebări – răspunsuri: Cine e personajul principal, el sau ea? Justificați</p> <p>20. Scrieți un eseu de 5 min., dându-i sfaturi lui/ei.</p> <p>21. Se strâng textele scrise pentru evaluare.</p> <p>22. Tema pentru acasă: Scrieți un eseu structurat în baza poeziei studiate în care să descrieți schimbarea omului în urma trăirii sentimentului de dragoste.</p>	5 min			
...	Eseu nestructurat 5 min 2 min 3 min	Scrisă

Elaborat la seminarul de formare a profesorilor-formatori regionali pentru implementarea Curriculumului modernizat de liceu din 12 – 13 august 2010
Gafton L., Șișcanu S., Chirca L., Batfir E.

Anexa 3

Limba străină 2

Unitate 1 On est jeune, on fait quoi?

Manualul de Clasa XI-a, autori: M. Scobioală ș.a.

Elaborare: Formatorii regionali

1. Competențe specifice pe domenii	2. Subcom-petențe	3. Conținuturi vizate	Nr ore	Data	Observații
<p>Domeniul:</p> <p>Comunicare</p> <p>1 Competența comunicativă discursivă, receptarea mesajelor scrise</p> <p>2 Competența lingvistică</p> <p>3 Competența pragmatică, producerea mesajului scris</p> <p>Domeniul cultură</p> <p>1 Competența interculturală</p> <p>Domeniul comparație</p> <p>1 Competența metodologică</p> <p>Domeniul comunitate</p> <p>1 Competența civică, interacțiunea scrisă</p>	<p>1 A -Identificarea informației - cheie din mesajele citite;</p> <p>B- Descrierea pasiunilor unui tânăr francez</p> <p>2 Compararea pasiunilor tânărului francez și a celui din Moldova</p> <p>3 Utilizarea verbelor la prezent, indicativ, în cadrul frazei</p> <p>4 A -Redactarea unei scrisori, respectând forma și structura scrisorii personale;</p> <p>B- Comunicarea prin scrisoare personală</p>	<p>1 On est jeune, on fait quoi?</p> <p>2 Mes amis de Moldova</p> <p>3 Le présent des verbes (I, II, III groupes)</p> <p>4 Structure d une lettre personnelle</p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>		